

Θεός

Θεός, ο, ουσ. [<αρχ. θεός], ο Θεός. **1.** κάθε πρόσωπο που λατρεύουμε ή που σεβόμαστε υπερβολικά: «έχει τον πατέρα του σαν Θεό». (Τραγούδι: *ποιος σε πήρε και μου 'φυγες, αγαπούλα μου, φως μου, δε σκεφτόσουν πως ήσουν α μόνο εσύ ο Θεός μου*). **2.** αυτός που γνωρίζει τα πάντα, ο παντογνώστης: «ποιος είσαι, ρε παιδάκι μου, Θεός είσαι που ξέρεις πώς έγιναν τα πράγματα έτσι;». **3.** θαυμαστικός χαρακτηρισμός του Κ. Καραμανλή από τους πολιτικούς φίλους του και ειρωνικός από τους πολιτικούς αντιπάλους του: «όλοι περιμένουν με αγωνία τι θα δηλώσει ο Θεός για την πολιτική κατάσταση». **4.** αυτός που είναι πολύ ικανός σε αυτό με το οποίο ασχολείται: «ο Ν. Γκάλης υπήρξε ο Θεός του μπάσκετ», εξ ου και οι θαυμαστικές ιαχές των οπαδών της ομάδας του Άρη Θεσσαλονίκης, όπου έπαιζε παλιότερα ο Γκάλης: *είσαι Θεός, είσαι Θεός, είσαι Θεός μοναδικός*. Υποκορ. **Θεούλης, ο** και **Θεουλάκης, ο**· βλ. και λ. [θεός](#). (Ακολουθούν 257 φρ.)·

- αδικία απ' το Θεό, βλ. λ. αδικία·

- άι στην ευχή του Θεού! βλ. λ. [ευχή](#)·

- άκρη Θεού, βλ. λ. [άκρη](#)·

- άλλα μετράει ο άνθρωπος κι άλλα ο Θεός ορίζει, άλλα θέλουν, επιθυμούν οι άνθρωποι και άλλα ο Θεός αποφασίζει: «είχα αποφασίσει να πάω με την οικογένειά μου διακοπές, όμως αρρώστησε η γυναίκα μου, γιατί, βλέπεις, άλλα μετράει ο άνθρωπος κι άλλα ο Θεός ορίζει». Πρβλ. *άλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ Θεὸς κελεύει*·

- αν θέλει ο Θεός, βλ. φρ. Θεού θέλοντος·

- αν μιλάς στο Θεό, προσεύχεσαι, αν σου μιλάει ο Θεός, έχεις σχιζοφρένεια, ο άνθρωπος θεωρεί φυσικό να απορρίπτει ό,τι δεν μπορεί να κατανοήσει·

- Ανάσταση Θεέ μου! (Θεούλη μου!), βλ. λ. Ανάσταση·

- ανθρωπάκι του Θεού, βλ. λ. ανθρωπάκι·

- άνθρωπος του Θεού, βλ. λ. [άνθρωπος](#)·

- άνοιξε ο Θεός τα ουράνια, βλ. λ. [ουράνια](#)·

- άντε στην ευχή του Θεού! βλ. λ. [ευχή](#)·

- απ' τη νύχτα του Θεού, από τα άγρια μεσάνυχτα: «σηκώθηκε απ' τη νύχτα του Θεού να πάει στη δουλειά του»·

- απ' το Θεό να το 'βρεις! **α.** ευχή σε κάποιον να του ανταποδώσει ο Θεός το καλό που μας έκανε. «απ' το Θεό να το 'βρεις, παιδάκι μου, για το καλό που μου 'κανες!» **β.** πιο συχνά ως κατάρρα σε κάποιον να τιμωρηθεί από το Θεό για το κακό που μας έκανε. (Δημοτικό τραγούδι: *ο πόλεμος αρχίνησε στο τέλος του Οχτώβρη κι ο κερατάς ο Μουσουλή (= Μουσολίνης) απ' το Θεό να το 'βρει*)·

- απ' το στόμα σου και στου Θεού τ' αφτί! λέγεται ευχετικά, όταν μας λέει κάποιος κάτι που μας συμφέρει, μας εξυπηρετεί ή μας ικανοποιεί, να το ακούσει ο Θεός για να το πραγματοποιήσει: «ε ρε και να σου τύχαινε, λέει, το λαχείο! -Απ' το στόμα σου και στου Θεού τ' αφτί!». Είναι και φορές που λέγεται και με παικτική διάθεση στον τύπο *απ' το στόμα σου και στου Θεού το ους(!)*·

- από Θεού, βλ. συνηθέστ. εκ Θεού·

- αρνάκι του Θεού, βλ. λ. [αρνάκι](#)·

- *αρνί που βλέπει ο Θεός, ο λύκος δεν το τρώει*, βλ. λ. [αρνί](#).
- *ας μην (το) δώσει ο Θεός*, έκφραση με την οποία απευχόμαστε να συμβεί το κακό για το οποίο γίνεται λόγος: «ας μην το δώσει ο Θεός να πάθεις κι εσύ το κακό που έπαθα εγώ». (Λαϊκό τραγούδι: *είναι σαράκι φοβερό το πάθος το δικό μου κι **ας μην το δώσει ο Θεός** ούτε και στον εχθρό μου*).
- *ας τον κρίνει ο Θεός*, έκφραση με την οποία αφήνουμε κάποιον στην κρίση του Θεού επειδή αδυνατούμε να τον κρίνουμε ή αδυνατούμε να κατανοήσουμε το μέγεθος της αμαρτίας του: «αφού χτυπάει τους γέροντες γονείς του, **ας τον κρίνει ο Θεός**». (Λαϊκό τραγούδι: *με ντρόπιασε στους φίλους μου, πήγε να με πεθάνει· **ας τηνε κρίνει ο Θεός**, γι' αυτά που μου 'χει κάνει*).
- *αυτό που θέλει η γυναίκα το φοβάται κι ο Θεός*, βλ. λ. [γυναίκα](#).
- *βαδίζω στο δρόμο του Θεού ή βαδίζω το δρόμο του Θεού*, βλ. λ. [δρόμος](#).
- *βγαίνω απ' το δρόμο του Θεού*, βλ. λ. [δρόμος](#).
- *βρίσκομαι στο έλεος του Θεού*, βλ. λ. [έλεος](#).
- *γαμώ το Θεό μου!* έκφραση εκνευρισμένου ή αγανακτισμένου ατόμου: «όλα τα λάθη, γαμώ το Θεό μου, εγώ θα τα κάνω!». Συνήθως η φρ. κλείνει πάλι με το *γαμώ*. Για συνών. βλ. φρ. *γαμώ τα καντήλια μου!* λ. *γαμώ*.
- *γαμώ το Θεό σου! ή σου γαμώ το Θεό!* **α.** επιθετική έκφραση εναντίον κάποιου που είναι ενοχλητικός, που μας δημιουργεί προβλήματα: «πάψε, γαμώ το Θεό σου, αυτή την γκρίνια!». **β.** εκστομίζεται και ως βρισιά. Η φρ. πιο αραιά από ότι η αμέσως παραπάνω κλείνει πάλι με το *γαμώ*. Για συνών. βλ. φρ. *γαμώ τα καντήλια σου! ή σου γαμώ τα καντήλια!* λ. *γαμώ*.
- *γι' αύριο έχει ο Θεός*, βλ. λ. [αύριο](#).
- *για (τ') όνομα του Θεού!* **α.** παρακλητική έκφραση σε κάποιον για εύνοια ή εξυπηρέτηση: «για όνομα του Θεού, κάνε κάτι να βοηθήσουμε το παιδί!». **β.** παρακλητική έκφραση για την αποτροπή κάποιου κακού ή δυσκολίας: «για όνομα του Θεού, μη μας συμβεί κανένα ατύχημα, γιατί στην ερημιά που βρίσκομαστε, χαθήκαμε». **γ.** έκφραση αγανάκτησης ή δυσαρέσκειας για κάτι κακό ή ενοχλητικό που επαναλαμβάνεται από κάποιον: «για τ' όνομα του Θεού, κόψε επιτέλους αυτό το ποτό, γιατί θα σε καταστρέψει! || για όνομα του Θεού, μην έχεις κάθε μεσημέρι το ραδιοφωνάκι σου στη διαπασών, γιατί θέλουμε να κοιμηθούμε!». **δ.** έκφραση έκπληξης ή αμφισβήτησης για κάτι που βλέπουμε ή που μας λένε: «για όνομα του Θεού, είναι σόι πράγματα να μαλώνουν τ' αδέρφια! || για όνομα του Θεού, γίνονται σήμερα αυτά που λες!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *μα* και κλείνει με το *και της Παναγίας*.
- *για την ορφανή, την ξένη, έχει ο Θεός ψωλή κρυμμένη*, βλ. συνηθέστ. *το γκαβό πουλί το δίνει ο Θεός φωλιά και ζει*, λ. *πουλί*.
- *για της ορφανής τον κώλο έχει ο Θεός μεγάλο ψώλο*, βλ. συνηθέστ. *το γκαβό πουλί το δίνει ο Θεός φωλιά και ζει*.
- *για το Θεό!* βλ. φρ. *προς Θεού(!)*.
- *δε βλέπω Θεού πρόσωπο*, **α.** αντιμετωπίζω συνεχώς στη ζωή μου μεγάλες δυσκολίες και μεγάλα προβλήματα, δεν έχω προκοπή: «απ' τη μέρα που γεννήθηκε, δε βλέπει Θεού πρόσωπο». **β.** είμαι πολύ άτυχος: «σε μένα θα τύχει το λαχείο που δε βλέπω Θεού πρόσωπο!». **γ.** ζω σε σκοτεινό, σε υπόγειο χώρο, όπου δε φτάνει ο ήλιος: «μένει σ' ένα υπόγειο διαμερισμάκι και δε βλέπει Θεού πρόσωπο» βλ. και φρ. *δεν υπάρχει Θεού πρόσωπο*.
- *δε με σώζει ούτε (ο) Θεός ή δε με σώνει κι ο Θεός*, δεν υπάρχει από πουθενά σωτηρία, η καταδίκη μου είναι τελεσίδικη: «απ' τη στιγμή που έμπλεξα με τα ναρκωτικά, δε με σώζει ούτε Θεός || έχω τόσα πολλά χρέη, που δε με σώζει ούτε ο Θεός». (Λαϊκό τραγούδι: *όπως έχω καταστήσει **δε με σώνει κι ο Θεός** έχω γίνει μέσ' στον*

κόσμο, αχ, ένας ζωντανός νεκρός)·

- δε φοβάται (ούτε) Θεό, δε σέβεται το Θεό και, κατ' επέκταση, είναι εντελώς αδίστακτος: «μπορεί για εκατό ευρώ να σε κλείσει φυλακή, γιατί δε φοβάται ούτε Θεό αυτός ο άνθρωπος». (Λαϊκό τραγούδι: αναστενάζω δε γροϊκάς, κλαίω δε με λυπάσαι, δεν είσαι μάνας γέννημα **ούτε Θεό φοβάσαι**)·

- δε χάνει κανέναν ο Θεός ή κανέναν δε χάνει ο Θεός ή ο Θεός δε χάνει κανέναν, έκφραση αισιοδοξίας και συμπαράστασης σε δυστυχημένο άτομο, που του υπενθυμίζουμε τη μεγαλοσύνη και το αμέριστο ενδιαφέρον του Θεού προς τον άνθρωπο: «βέβαια, σου 'τυχαν πολλές ατυχίες μαζί, αλλά κάνε κουράγιο, γιατί δε χάνει κανέναν ο Θεός». (Λαϊκό τραγούδι: ας λένε πως **δε χάνει κανέναν ο Θεός**, μ' αδίκησε ο κόσμος, με ξέχασε κι αυτός)·

- δεν έπρεπε ο Θεός να μου τα κοιμήσει έτσι, έκφραση παράπονου από κάποιον, που έχει περιπέσει σε μεγάλη δυσκολία, σε αδιέξοδο·

- δεν έχει Θεό ή δεν έχει το Θεό του, **α.** το άτομο για το οποίο γίνεται λόγος, είναι αχαρακτήριστο, αλλοπρόσαλλο, αναξιόπιστο: «μπροστά σ' όλους τους επισήμους σκάλιζε με το δάχτυλο τη μύτη του. -Δεν έχει το Θεό του!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το **ε. β.** το άτομο για το οποίο γίνεται λόγος, είναι αδίστακτο: «μην ξανοίγεσαι πολύ σ' αυτόν τον άνθρωπο, γιατί δεν έχει το Θεό του». (Λαϊκό τραγούδι: κάθε βραδάκι με γελάς, γιατί **Θεό δεν έχεις**·σε περιμένω για να 'ρθεις, μα συ με άλλον τρέχεις)·

- δεν μπορεί κανένας να τα βάλει με το Θεό, στερεότυπη μοιρολατρική έκφραση, όταν αντιμετωπίζουμε μεγάλες φυσικές καταστροφές ή μεγάλες ατυχίες στη ζωή μας·

- δεν ξέρω σε τι Θεό πιστεύει, δεν ξέρω πώς ακριβώς συμπεριφέρεται, δε γνωρίζω το χαρακτήρα του: «φαίνεται για καλός άνθρωπος, αλλά δεν ξέρω σε τι Θεό πιστεύει»·

- δεν υπάρχει Θεού πρόσωπο, επικρατεί απόλυτη ερημιά, δεν υπάρχει κανένας: «σ' όλη τη διαδρομή δεν υπήρχε Θεού πρόσωπο»·

- δόξα να 'χει ο Θεός ή δόξα τω Θεώ ή δόξα σοι ο Θεός, δοξαστική επίκληση στο Θεό, όταν είμαστε ευχαριστημένοι από την πορεία των πραγμάτων στη ζωή μας ή ως απάντηση ικανοποίησης στην ερώτηση κάποιου τι γίνεσαι ή τι γίνεται ή τι κάνεις ή πώς πας ή πώς τα πας ή πώς πάνε τα κέφια ή πώς πάνε τα πράγματα. (Λαϊκό τραγούδι: πέτρα την πέτρα ολημερίς χτίζω και δε σε φτάνω, ήλιε μου πόσο είσαι πάνω και **δόξα τω Θεώ**). Συνών. δόξα ο γιαραμπής ή δόξα τω γιαραμπή·

- δόσιμο, του Θεού το δόσιμο· τ' ανθρώπου τίποτα δεν είναι, μόνο αυτά που μας δίνει ο Θεός έχουν αξία, όπως υγεία, τύχη, μακροζωία κ.ά., ενώ των ανθρώπων που είναι υλικές προσφορές δεν αξίζουν τίποτα: «δε με νοιάζει για τα πλούτη σου, γιατί, δόσιμο, του Θεού το δόσιμο· τ' ανθρώπου, τίποτα δεν είναι»·

- δουλειά κι άγιος ο Θεός, βλ. λ. δουλειά·

- δώρο Θεού, βλ. λ. [δώρο](#)·

- ε μα το Θεό! έκφραση αγανάκτησης ή δυσφορίας: «ε μα το Θεό, σταμάτα αυτές τις αγριοφωνάρες σου!». Συνών. ε μα την αλήθεια (α) / ε μα την πίστη μου! / ε μα το ναι! / ε μα τον άγιο(!)·

- ε ρε τι κάνει ο Θεός, όταν έχει κέφια! θαυμαστική έκφραση για όμορφη γυναίκα που βλέπουμε να περνάει από μπροστά μας·

- έδωσε ο Θεός και..., ευδόκησε: «έδωσε ο Θεός κι έγινε καλά ο άνθρωπος || έδωσε ο Θεός και κατάλαβε το λάθος του»· βλ. και φρ. έκανε ο Θεός και(...)·

- είμαι Θεός, είμαι ο πρώτος και καλύτερος, ξεχωρίζω από τους υπόλοιπους ή έχω αυτή την εντύπωση: «όταν ήμουν νέος, μέσα στην παρέα μας ήμουν Θεός κι όλοι έκαναν αυτό που τους έλεγα». (Λαϊκό τραγούδι: εγώ που **ήμουνα Θεός**, θα φύγω τώρα σαν τρελός, θα φύγω σαν κυνηγημένος)·

- είμαι στο έλεος του Θεού, βλ. λ. [έλεος](#).
- είναι αμαρτία απ' το Θεό, βλ. λ. [αμαρτία](#).
- είναι βαρεμένος απ' το Θεό, είναι ανόητος, βλάκας ή τρελός εκ γενετής: «τι να τον βαρέσεις, δε βλέπεις που είναι βαρεμένος απ' το Θεό!»
- είναι ευλογία Θεού, βλ. λ. [ευλογία](#).
- είναι, Θεέ μου, φύλαγε, **α.** είναι πολύ επικίνδυνος: «είναι ένας απατεώνας, ο Θεός να σε φυλάει». **β.** έχει ένα ελάττωμα σε μεγάλο βαθμό: «είναι ένας μπεκρής, ο Θεός να σε φυλάει». **γ.** η ασθένεια για την οποία γίνεται λόγος, είναι πολύ επικίνδυνη: «απ' τη στιγμή που δεν έχει βρεθεί ακόμα το φάρμακο για το έιτζ, είναι Θεέ μου φύλαγε».
- είναι και Θεός που βλέπει από ψηλά, λέγεται για κείνους που δρουν ή συμπεριφέρονται ανεξέλεγκτα, απάνθρωπα, και έχει την έννοια πως θα τιμωρηθούν από το Θεό (ὅς τὰ πάνθ' ὄρα): «με βρήκες αδύναμο και μ' εκμεταλλεύεσαι, όμως θέλω να ξέρεις πως είναι και Θεός που βλέπει από ψηλά». (Λαϊκό τραγούδι: *κι αν τσαλαπάτημα είμαι καθενός και μες στο βούρκο που με πέταξες κυλιέμαι, μα **είναι και Θεός που βλέπει από ψηλά** και με τη σκέψη πια αυτή παρηγοριέμαι*).
- είναι κρίμα απ' το Θεό, βλ. λ. [κρίμα](#).
- είναι ξεχασμένος απ' το Θεό, είναι εγκαταλελειμμένος από όλους και βρίσκεται σε άθλια κατάσταση, χωρίς να ενδιαφέρεται κανείς γι' αυτόν: «απ' τη μέρα που χρεοκόπησε, είναι ξεχασμένος απ' το Θεό». βλ. και φρ. *τον ξέχασε ο Θεός*.
- είναι ο Θεός να σε φυλάει, βλ. φρ. *είναι, Θεέ μου, φύλαγε*.
- είναι στα χέρια του Θεού ή είναι στο χέρι του Θεού, βλ. λ. [χέρι](#).
- είναι σταλμένος απ' το Θεό, είναι ουρανοκατέβαστος, απροσδόκητος, δραστικότερος για καλό ή για κακό: «στην πιο δύσκολη στιγμή της ζωής μου με βοήθησε ένας παλιόφιλος, λες κι ήταν σταλμένος απ' το Θεό || τούτη η βροχή είναι σταλμένη απ' το Θεό || τέτοιο κακό, να ξέρεις, είναι σταλμένο απ' το Θεό, μήπως και βάλουμε λίγο μυαλό».
- είναι χαρά Θεού, βλ. λ. [χαρά](#).
- είχε Θεό, υπήρξε πολύ τυχερός, ιδίως στην περίπτωση κάποιου ατυχήματος: «τράκαρε μετωπικά με μια νταλικά, αλλά είχε Θεό ο άνθρωπος, και τη γλίτωσε με μερικές γρατζουνιές».
- εκ Θεού, που προέρχεται από το Θεό: «αυτή η βροχή ήταν δώρο εκ Θεού || αυτός ο σεισμός ήταν τιμωρία εκ Θεού».
- εκ Θεού άρξασθαι, σε κάθε ενέργεια ή σε κάθε καινούρια αρχή να επιδιώκεις την ευλογία του Θεού: «αύριο κάνει αγιασμό στο καινούριο του μαγαζί, γιατί εκ Θεού άρξασθαι». Κατάλοιπο του αρχ. *ἐκ Διὸς ἄρξασθε*. βλ. και φρ. *ὅταν οι άνθρωποι κάνουν σχέδια, ο Θεός γελάει*.
- έκανε ο Θεός και..., έκφραση ανακούφισης, επιτέλους: «έκανε ο Θεός κι επέστρεψε κάποια ώρα στο σπίτι ο γιος του, κι έτσι ησύχασε ο άνθρωπος || προς τ' απόγευμα, έκανε ο Θεός και σταμάτησε ο Βαρδάρης». βλ. και φρ. *έδωσε ο Θεός και(...)*.
- εκεί που θα λέγαμε δόξα σοι ο Θεός, είπαμε βόηθα Παναγιά ή εκεί που θα λέγαμε δόξα σοι ο Θεός, είπαμε Παναγιά βοήθα, λίγο πριν απαλλαγούμε από κάποια δυσκολία, από κάποια στενοχώρια και θα ανακουφιζόμασταν, εμφανίστηκε άλλη.

- ένας Θεός ξέρει ή ένας Θεός το ξέρει, λέγεται στην περίπτωση που είναι αδύνατο να γνωρίζει κανείς κάτι (εκτός από το Θεό): «ένας Θεός ξέρει τι στενοχώριες περνάει αυτός ο άνθρωπος». (Λαϊκό τραγούδι: *μ' έφαγες ως το κόκαλο, σκέψου πού μ' έχεις φέρει και πού θα καταλήξουμε ένας Θεός το ξέρει*). Συνών. Κύριος οίδε(!).
- ένας Θεός ξέρει αν... ή ένας Θεός ξέρει πότε... ή ένας Θεός ξέρει πού... ή ένας Θεός ξέρει πώς..., δηλώνει αδυναμία για υπεύθυνη και σαφή πληροφόρηση: «ένας Θεός ξέρει αν αποφασίσει να 'ρθει || ένας Θεός ξέρει πότε θα 'ρθει || ένας Θεός ξέρει πού βρίσκεται τώρα || ένας Θεός ξέρει πώς θα 'ρθει με τέτοιον παλιόκαιρο».
- ενώπιον Θεού και ανθρώπων, έκφραση που δηλώνει ηθική δέσμευση: «υπόσχομαι ενώπιον Θεού και ανθρώπων πως ποτέ δε θα σ' αφήσω αβοήθητο».
- ερημιά Θεού, βλ. λ. [ερημιά](#).
- έφεξε ο Θεός τη μέρα, ξημέρωσε: «μόλις έφεξε ο Θεός τη μέρα, ξεκίνησαν όλοι για τη δουλειά».
- έφτασαν στο Θεό, (για τιμές καταναλωτικών αγαπών) έχουν πολύ μεγάλη, εξωφρενική άνοδο: «αν βγεις στη λαϊκή με τριάντα ευρώ, δεν μπορείς ν' αγοράσεις σχεδόν τίποτα, γιατί οι τιμές έφτασαν στο Θεό».
- έχει ο Θεός! **α.** έκφραση αισιοδοξίας ή έκφραση με την οποία προσπαθούμε να παρηγορήσουμε κάποιον που βρίσκεται σε δύσκολη θέση, ιδίως οικονομική, με την έννοια ότι ο Θεός δεν θα τον αφήσει έτσι. (Λαϊκό τραγούδι: *Παναγιώτα μου, νταγιάντα κι έχει ο Θεός*). **β.** μοιρολατρική έκφραση για κάποια δυσκολία που μας προέκυψε και εναποθέτουμε τις ελπίδες μας στο Θεό, προσδοκώντας τη βοήθειά του: «αν συνεχιστεί αυτή η αναδουλειά θα χρεοκοπήσουμε. Έχει ο Θεός!».
- έχει όλα τα καλά του Θεού, βλ. φρ. *έχει όλα τα καλά του κόσμου*, λ. κόσμος.
- ζει κρυφά απ' το Θεό, είναι εξαφανισμένος από την πιάτσα, ζει σε πλήρη αφάνεια: «απ' τη μέρα που μαθεύτηκε πως ήταν καταχραστής, ζει κρυφά απ' το Θεό || έχει σιχαθεί τόσο πολύ τους ανθρώπους, που ζει κρυφά απ' το Θεό».
- ζευγαρώνει ο Θεός δυο κακούς, κι έτσι χαλάει μαζί δυο σπίτια, βλ. λ. σπίτι.
- η βασιλεία του Θεού, βλ. λ. [βασιλεία](#).
- η κότα όταν πίνει νερό, κοιτάζει και το Θεό, βλ. λ. [κότα](#).
- ήμαρτον Θεέ μου! επιφώνημα έκπληξης ή αγανάκτησης: «ήμαρτον Θεέ μου, γίνονται αυτά τα πράγματα! || ήμαρτον Θεέ μου, πόσες φορές πρέπει να στο πω για να το καταλάβεις!». Πολλές φορές, η φρ. κλείνει την πρόταση με την οποία αναφερθήκαμε άσχημα σε κάποιον ή τον κατηγορήσαμε, σαν να ζητάμε τη συγγνώμη του Θεού για αυτή μας την ενέργεια: «είναι τόσο κακός, που κάθε βράδυ γυρίζει σουρωμένος και δέρνει τη γυναίκα του, ήμαρτον Θεέ μου!» και συνήθως ακολουθεί σταυροκόπημα.
- θα μας δει ο Θεός, επιτιμητική έκφραση σε άτομο που δε συμπεριφέρεται σωστά στους συναθρώπους του ή που ζει επιδεικτικά, σπάταλα σε μια γενικά δύσκολη εποχή και έχει την έννοια πως θα τον τιμωρήσει ο Θεός: «δεν είναι σωστό, με τόση φτώχεια που υπάρχει γύρω σου να κάνεις εσύ τόσο προκλητική ζωή, θα μας δει ο Θεός». Ο πλ. και όταν ο ομιλητής απευθύνεται μόνο σε ένα άτομο.
- θα μας κάψει ο Θεός, επιτιμητική παρατήρηση που ακούγεται ιδίως από ηλικιωμένους για νεαρούς που προκαλούν δημόσια με τη συμπεριφορά τους.
- θα σε κάψει ο Θεός, επιτιμητική παρατήρηση σε κάποιον που αδικεί απροκάλυπτα κάποιον, επιτιμητική έκφραση σε κάποιον με την οποία του υπενθυμίζουμε τη θεία δίκη: «δεν είναι σωστό να φέρεσαι μ' αυτόν τον άσχημο τρόπο στους γονείς σου, γιατί θα σε κάψει ο Θεός».
- θα σε τιμωρήσει ο Θεός, τελικά δε θα γλιτώσεις την τιμωρία: «μπορεί να τη γλιτώσες στο δικαστήριο με τους

ψευδομάρτυρες που κουβάλησες, όμως στο τέλος δε θα τη γλιτώσεις, γιατί θα σε τιμωρήσει ο Θεός». (Λαϊκό τραγούδι: μου 'χεις καταστρέψει το ζωή μου, μ' έκανες κουρέλι εντελώς, κι αν θα τη γλιτώσεις από μένα, **θα σε τιμωρήσει ο Θεός**).

- Θεέ και Κύριε! έκφραση απορίας, έκπληξης ή αγανάκτησης, για κάτι που βλέπουμε ή ακούμε:

- Θεέ βόηθα! ή βόηθα Θεέ μου! ή Θεέ βοήθα! ή βοήθα Θεέ μου! επίκληση στο Θεό για βοήθεια: «Θεέ βόηθα να γίνει το παιδί μου καλά! || βόηθα Θεέ μου, να πετύχω στη δουλειά μου!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *αμάν*. Συνών. *Βαγγελίστρα βόηθα! ή βόηθα Βαγγελίστρα μου! ή Βαγγελίστρα βοήθα! ή βοήθα Βαγγελίστρα μου! / Παναγιά βόηθα! ή Παναγιά βοήθα! ή βόηθα Παναγιά μου! ή βοήθα Παναγιά μου! / Χριστέ βόηθα! ή βόηθα Χριστέ μου! ή Χριστέ βοήθα! ή βοήθα Χριστέ μου(!)*.

- Θεέ μου! κ. Θε μου! ή Θεέ μου Μεγαλοδύναμε! ή Θε μου Μεγαλοδύναμε! έκφραση απορίας, έκπληξης, θαυμασμού, φόβου, τρόμου ή παράκλησης: «Θεέ μου, πώς δεν κατάλαβα ότι ήταν παλιάνθρωπος! || Θεέ μου, πάλι κέρδισε το λαχείο! || Θεέ μου, τι γυναικάρια είναι αυτή! || Θεέ μου, θα σκοτωθούμε! || Θεέ μου Μεγαλοδύναμε, κάνε να γίνει καλά το παιδί μου!». (Λαϊκό τραγούδι: *μα τι λέω στ' αλήθεια, **Θεέ μου**, δεν μπορώ να σε χάσω ποτέ μου // κι ύστερα με πιάσαν, **Θε μου**, κάτι κλάματα, που με βρήκανε κουρέλι τα χαράματα // **Θεέ μου Μεγαλοδύναμε** που είσαι ψηλά εκεί πάνω, ρίξε μου λίγο τουμπεκί στον αργιλέ μου απάνω*). Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *αμάν* ή το *πω πω*. Συνών. *Βαγγελίστρα μου! / Παναγιά μου! ή Παναγιά μου! / Χριστέ μου(!)*.

- Θεέ μου (Θεούλη μου), βάλε το χέρι σου! (το χεράκι σου!), παράκληση στο Θεό να επέμβει υπέρ ημών σε κάποια δύσκολη στιγμή που περνάμε ή να επέμβει γενικά για να διορθώσει κάποια κακή κατάσταση που επικρατεί. Συνήθως της φρ. προτάσσεται το *αχ*.

- Θεέ μου, (Θεούλη μου) κάνε να..., παρακλητική έκφραση στο Θεό για βοήθεια: «Θεέ μου, κάνε να βρει ο άντρας μου δουλειά || Θεούλη μου, κάνε να περάσει ο γιος μου στο πανεπιστήμιο».

- Θεέ μου, Θεέ μου, που δε σ' είδα ποτέ μου, έκφραση απηυδισμένου ατόμου από τη συνεχιζόμενη κακή πορεία των πραγμάτων στη ζωή του. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *αχ*.

- Θεέ μου, πώς βαστάς τα κεραμίδια ξεκάρφωτα! λέγεται με αγανάκτηση ή έκπληξη στο άκουσμα παράδοξων πληροφοριών, μεγάλης ανοησίας ή ασύστολης ψευδολογίας που μας λέει κάποιος, ή για παράξενα ή παράδοξα πράγματα που βλέπουμε:

- Θεέ μου σχώρα με, έκφραση με την οποία ζητάμε τη συγχώρηση του Θεού, όταν ανακοινώνουμε σε κάποιον τα ελαττώματα ή τις αδυναμίες κάποιου, ή ακόμα, όταν αναφερόμαστε στις δικές μας: «είναι μπεκρής, χαρτοπαίχτης, παιδεραστής, Θεέ μου σχώρα με». (Λαϊκό τραγούδι: *κι αν στον έρωτα λυγίσω, **Θεέ μου σχώρα με**, κι άμα πω κι άμα μεθύσω, παρηγόρα με*). Παρατηρείται σταυροκόπημα, ενώ, πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *αχ*.

- Θεέ μου φύλαγε! επίκληση στο Θεό για προστασία: «Θεέ μου φύλαγε το παιδί από κάθε κακό!». Συνών. *παναγιά μου φύλαγε! ή Παναγιά μου φύλαγε! / Χριστέ μου φύλαγε(!)*. βλ. φρ. *Θεός φυλάξοι(!)*.

- Θεός είναι κι ό,τι θέλει κάνει, οι ενέργειες του Θεού ή κάποιου ισχυρού ατόμου είναι ανεξέλεγκτες, δεν μπορούμε να τις αλλάξουμε ή να τις σχολιάζουμε: «άλλους ανεβάζει κι άλλους κατεβάζει, Θεός είναι κι ό,τι θέλει κάνει || με τόσο χρήμα που διαθέτει, άνθρωπέ μου, Θεός είναι κι ό,τι θέλει κάνει».

- Θεός να φυλάει βλ. φρ. *Θεός φυλάξοι(!)*.

- Θεός σχωρέσ' τα πεθαμένα σου, ευχετική έκφραση σε κάποιον, να συγχωρεθούν όλοι όσοι έχουν πεθάνει στην οικογένειά του, αλλά να συγχωρεθεί και αυτός ο ίδιος, όταν πεθάνει. Λέγεται ιδίως από τους ζητιάνους στο δρόμο ή έξω από τις εκκλησίες και τα νεκροταφεία μετά την ελεημοσύνη που τους δίνουμε ή και πριν από αυτή, όταν μας τη ζητούν με τη στερεότυπη φρ. *μια βοήθεια χριστιανοί, Θεός σχωρέσ' τα πεθαμένα σας*.

- Θεός σχωρέσ' τα πεθαμένα του, ευχετική αναφορά σε εκλιπόντα που κάποτε μας βοήθησε ή μας εξυπηρέτησε

σοβαρά, να συγχωρεθεί για ό,τι κακό μπορεί να έχει κάνει στη ζωή του: «καλά που ήταν και ο τάδε, Θεός σχωρέσ' τα πεθαμένα του, που με βοήθησε και γλίτωσα τη φυλακή»·

- *Θεός σχωρέσ' το*, (ειρωνικά για πράγματα) χάθηκε ή καταστράφηκε ή σίγουρα θα καταστραφεί: «ακόμα για κείνο τ' αυτοκίνητο που είχα μιλάς, πάει, Θεός σχωρέσ' το || αφού έδωσες τ' αυτοκίνητό σου σ' αυτόν τον ατζαμή, Θεός σχωρέσ' το»·

- *Θεός σχωρέσ' τον*, **α.** ευχή για να συγχωρεθούν οι αμαρτίες του εκλιπόντος. **β.** δηλώνει πως κάποιος βρίσκεται στα τελευταία του, πως σίγουρα θα πεθάνει: «αφού έχει καθολικό καρκίνο ο άνθρωπος, Θεός σχωρέσ' τον»·

- *Θεός φυλάξοι!* ευχή να μη συμβεί ποτέ σε μας αυτό το κακό για το οποίο κουβεντιάζουμε τώρα: «έπασε φωτιά το σπίτι του τάδε κι έγινε στάχτη. -Θεός φυλάξοι! || κόλλησε μια σπάνια αρρώστια, Θεός φυλάξοι!». Συνήθως ακολουθεί σταυροκόπημα. Συνών. *έξω από δω! / έξω από μας! / μακριά από δω! / μακριά από μας(!)*· βλ. και φρ. *Θεέ μου φύλαγε(!)*·

- *Θεού θέλοντος*, αν θέλει ο Θεός, θα γίνει κάτι που επιθυμώ: «Θεού θέλοντος, όλα θα πάνε καλά»·βλ. και φρ. *με το θέλημα του Θεού*, λ. *θέλημα*·

- *Θεού θέλοντος και καιρού επιτρέποντος*, με τη βοήθεια του Θεού, αλλά και αν ευνοεί η γενική κατάσταση που επικρατεί για να γίνει κάτι που θέλω: «Θεού θέλοντος και καιρού επιτρέποντος όλα θα πάνε καλά»·

- *Θεού θέλοντος, καιρού επιτρέποντος και υγείας ούσης*, με τη βοήθεια του Θεού, τη γενική κατάσταση που επικρατεί, αλλά και την καλή πορεία της υγείας μου για να γίνει κάτι που θέλω: «Θεού θέλοντος, καιρού επιτρέποντος και υγείας ούσης, θα πάω φέτος να κάνω κι εγώ διακοπές στην πολυδιαφημισμένη Χαλκιδική»·

- *κάμε του φτωχού καλό*, θα το βρεις απ' το Θεό, βλ. λ. [φτωχός](#)·

- *κάνε ό,τι σε φωτίσει ο Θεός*, ενήργησε όπως σε καθοδηγήσει ο Θεός ή, εντέλει, όπως εσύ νομίζεις καλύτερα: «εγώ σου είπα πώς έχει η κατάσταση, από δω και πέρα κάνε ό,τι σε φωτίσει ο Θεός»·

- *κανέναν δε χάνει ο Θεός ή ο Θεός δε χάνει κανέναν*, για όλους μεριμνεί ο Θεός: «μη στενοχωριέσαι και όλα θα περάσουν, γιατί κανέναν δε χάνει ο Θεός»·

- *... κι άγιος ο Θεός*, έκφραση που δηλώνει πως κάτι καλό ή κακόεπαναλαμβάνεται κι έχει διάρκεια: «δουλειά κι άγιος ο Θεός || τεμπελιά κι άγιος ο Θεός»·

- *κι ο Θεός βοηθός*, ευχετική επίκληση για θεϊκή βοήθεια, ιδίως με την έναρξη κάποιας εργασίας ή προσπάθειας που είναι αμφιβόλου αποτελέσματος: «εγώ θα ξεκινήσω τη δουλειά κι ο Θεός βοηθός»· βλ. και φρ. *ο Θεός βοηθός(!)*·

- *μα το Θεό!* όρκος για να γίνουμε πιστευτοί σε αυτό που λέμε σε κάποιον: «μα το Θεό, δε σου λέω ψέματα!». (Λαϊκό τραγούδι: *είναι τώρα λίγος καιρός όπου την αγαπάω και σκέφτομαι, **μα το Θεό**,στη μάνα της να πάω*). Πολλές φορές, ο όρκος δίνεται μετά την απαίτηση του συνομιλητή μας με το *ορκίσου* και είναι φορές που συνοδεύεται και από σταυροκόπημα. Πολλές φορές, η φρ. κλείνει με το *σου λέω*· βλ. και φρ. *να με κάψει ο Θεός(!)*·

- *μακριά απ' του Θεού το βλέμμα* ή *μακριά απ' το βλέμμα του Θεού*, λέγεται για τόπο πολύ απομονωμένο, απομακρυσμένο, ή για άνθρωπο που ζει απομονωμένος: «εδώ που ήρθα, ζω μακριά απ' του Θεού το βλέμμα, και να πεθάνω, κανείς δε θα το μάθει»·

- *μαλάκας άνθρωπος*, χαρά Θεού, βλ. λ. [μαλάκας](#)·

- *μάρτυς μου ο Θεός*, έκφραση για να βεβαιώσουμε κάποιον πως του λέμε αλήθεια: «μάρτυς μου ο Θεός, όλα έγιναν ακριβώς έτσι όπως στα λέω»·

- *μας ξέχασε ο Θεός*, λέγεται στην περίπτωση που γενικά συμβαίνουν πολλά δεινά μαζεμένα: «απ' τη μια οι σεισμοί, απ' την άλλη οι πυρκαγιές, οι πλημμύρες από δω, τα δυστυχήματα από κει, μας ξέχασε ο Θεός»· βλ. και φρ. *τον ξέχασε ο Θεός*·
- *με πήρε ο Θεός τα μυαλά*, ξαφνικά συμπεριφέρθηκα ανόητα, άστοχα, απερίσκεπτα, επιπόλαια, τρελά, όπως ποτέ δε συμπεριφερόμουν: «κάποια στιγμή με πήρε ο Θεός τα μυαλά και τους έκανα άνω κάτω με τις αγριοφωνάρες μου». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *λες και*·
- *με στράβωσε ο Θεός*, βλ. φρ. *με πήρε ο Θεός τα μυαλά*·
- *με το ευλογητός ο Θεός ημών*, με την αρχή, με το ξεκίνημα μιας δουλειάς, υπόθεσης ή κάποιας διαδικασίας: «τον πήρα για μια δουλειά που είχα κλείσει και με το ευλογητός ο Θεός ημών ήθελε να τον πληρώσω! || με το ευλογητός ο Θεός ημών της ακροαματικής διαδικασίας, φάνηκε αμέσως ποιος ήταν ο αθώος και ποιος ο ένοχος». Αναφορά στην εκκλησιαστική φρ. *εύλογητός ό Θεός ήμών πάντοτε νύν και άει και είς τούς αιώνας τών αίωνων*, με την οποία αρχίζει η κάθε ακολουθία·
- *με το θέλημα του Θεού*, βλ. λ. [θέλημα](#)·
- *με του Θεού τη χάρη*, με τη βοήθεια, με την ευσπλαχνία του Θεού: «με του Θεού τη χάρη πέρασα όλες τις δυσκολίες που μου έτυχαν στη ζωή». (Λαϊκό τραγούδι: *μα με του Θεού τη χάρη, βγήκα πάλι παλικάρι*)·
- *μένω στο έλεος του Θεού*, βλ. λ. [έλεος](#)·
- *μετά φόβου Θεού*, βλ. λ. [φόβος](#)·
- *μέχρι κι ο Θεός τα 'βαλε μαζί μου*, δε βρήκα από κανέναν και από πουθενά βοήθεια, κυνηγήθηκα από τους πάντες: «ένα διάστημα δεν είχα πού την κεφαλήν κλίνη· μέχρι κι ο Θεός τα 'βαλε μαζί μου». (Λαϊκό τραγούδι: *φύσηξ' ο βοριάς της παρηγοριάς πάνω στο κορμί μου, άλλαξ' ο καιρός μέχρι κι ο Θεός τα 'βαλε μαζί μου*). Συνήθως λέγεται με παράπονο ή με ένα αίσθημα εγκατάλειψης·
- *μη για όνομα του Θεού!* παρακλητική έκφραση με την οποία προσπαθούμε να παρεμποδίσουμε ή να αποτρέψουμε κάποιον να κάνει κάτι, ιδίως παράτολμο ή κακό: «θα πατήσω το πεντάλ και θα πιάσουμε διακόσια χιλιόμετρα την ώρα. -Μη για όνομα του Θεού! || θα τον κλείσω στη φυλακή τον άτιμο. -Μη για όνομα του Θεού!». Τις περισσότερες φορές, δικαιολογούμε και το λόγο για τον οποίο αποτρέπουμε το συνομιλητή μας να προβεί στην πράξη που δηλώνει: «θα πατήσω το πεντάλ και θα πιάσουμε διακόσια χιλιόμετρα την ώρα. -Μη για όνομα του Θεού, γιατί θα σκοτωθούμε! || θα τον κλείσω στη φυλακή τον άτιμο. -Μη για όνομα του Θεού, γιατί έχει μικρά παιδιά να θρέψει!»·
- *μη για το Θεό!* βλ. φρ. *μη για όνομα του Θεού(!)*·
- *μια χαρά Θεού ή μια χαρά Θεού είναι...*, βλ. λ. [χαρά](#)·
- *μόλις βγήκε, ο Θεός έσπασε το καλούπι*, βλ. λ. [καλούπι](#)·
- *μου βγαίνει ο Θεός*, βασανίζομαι, ταλαιπωρούμαι, τυραννιέμαι: «μου βγαίνει ο Θεός κάθε μέρα στη δουλειά». Συνών. *μου βγαίνει η Παναγία / μου βγαίνει η πίστη / μου βγαίνει η ψυχή / μου βγαίνει ο κώλος / μου βγαίνει ο πάτος / μου βγαίνει ο Χριστός / μου βγαίνει το λάδι*·
- *μου βγαίνει ο Θεός ανάποδα*, καταβασανίζομαι, καταταλαιπωρούμαι, κατατυραννιέμαι: «μου βγαίνει ο Θεός ανάποδα κάθε μέρα για να τα φέρω βόλτα». Συνών. *μου βγαίνει η Παναγία ανάποδα / μου βγαίνει η πίστη ανάποδα / μου βγαίνει η ψυχή ανάποδα / μου βγαίνει η ψυχή απ' το στόμα / μου βγαίνει ο κώλος απ' έξω (απ' όξω) / μου βγαίνει ο πάτος απ' έξω (απ' όξω) / μου βγαίνει ο Χριστός ανάποδα*·
- *μου 'ρχεται, μα το Θεό να...* ή *μα το Θεό, μου 'ρχεται να...*, λέγεται στην περίπτωση που ενσυνείδητα ή υποσυνείδητα νιώθουμε έντονη και ισχυρή την τάση να κάνουμε κάτι συγκεκριμένο: «κάθε φορά που βλέπω

αυτόν τον παλιάνθρωπο, μου 'ρχεται, μα το Θεό, να τον σπάσω στο ξύλο || κάθε φορά που βλέπω αυτόν το φουκαρά, μου 'ρχεται, μα το Θεό, να βάλω τα κλάματα». (Λαϊκό τραγούδι: *είναι τώρα λίγος καιρός όπου την αγαπάω και μου 'ρχεται, μα το Θεό, στη μάνα της να πάω*). Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το έτσι·

- να έχεις την ευλογία του Θεού, βλ. λ. [ευλογία](#)·

- να έχεις την ευχή του Θεού, βλ. λ. [ευχή](#)·

- να με κάψει ο Θεός! ή ο Θεός να με κάψει! είδος όρκου για να γίνουμε πιστευτοί σε αυτά που λέμε σε κάποιον, αναφορά στη θεϊκή τιμωρία για να τονίσουμε τις καλές μας προθέσεις: «αν δεν είναι τα πράγματα έτσι όπως στα λέω, να με κάψει ο Θεός! || αν κάνω εγώ αυτό το πράγμα, να με κάψει ο Θεός!»·

- να μη σου δώσει ο Θεός όσα μπορείς ν' αντέξεις, λέγεται ως ευχή σε κάποιον, γιατί ο άνθρωπος σε μια δύσκολη στιγμή έχει απεριόριστη αντοχή, οπότε το υπονοούμενο είναι πως, αν του δώσει ο Θεός όσα μπορεί να αντέξει, τότε θα του δώσει πάρα πολλές δυσκολίες·

- να μη φτάσεις να δεις Θεού πρόσωπο, είδος κατάρας με την έννοια, να μην αξιωθείς, να μην προλάβεις να καλυτερεύσεις τη ζωή σου, να αντιμετωπίζεις συνέχεια μεγάλες δυσκολίες και προβλήματα: «για το κακό που μου 'κανες, να μη φτάσεις να δεις Θεού πρόσωπο»·

- να μην (το) δώσει ο Θεός, βλ. φρ. *ας μην (το) δώσει ο Θεός*·

- να σε κάψει ο Θεός! ή ο Θεός να σε κάψει! είδος κατάρας που απευθύνουμε εναντίον κάποιου·

- νεράκι του Θεού, βλ. λ. [νεράκι](#)·

- ξαναβλέπω Θεού πρόσωπο, μετά από περίοδο δυσκολιών, άρχισε να βελτιώνεται η κατάσταση μου, άρχισα πάλι να ευημερώ: «μετά τη βοήθεια που δέχθηκα απ' το φίλο μου, ξαναβλέπω Θεού πρόσωπο»·

- ξέρει ο Θεός ποιο δέντρο μαραίνει, ο Θεός δεν τιμωρεί τυχαία τους ανθρώπους: «ο κόσμος δεν μπορεί να καταλάβει, και νομίζει πως ο Θεός ρίχνει την τιμωρία και σ' όποιον πάει, όμως δεν είναι έτσι τα πράγματα, γιατί ξέρει ο Θεός ποιο δέντρο μαραίνει»·

- ο δούλος (η δούλη) του Θεού, βλ. λ. [δούλος](#)·

- ο δρόμος του Θεού, βλ. λ. [δρόμος](#)·

- ο Θεός αγαπάει τον κλέφτη, αγαπάει όμως και το νοικοκύρη, δεν υπάρχει περίπτωση να αδικήσει κανείς κάποιον και να μην το πληρώσει αργά ή γρήγορα·

- ο Θεός άλλους ανεβάζει κι άλλους κατεβάζει, ηπιότερη έκφραση του ο Θεός άλλους έπλασε κι άλλους έκλασε (βλ. φρ.)·

- ο Θεός αλλού πλάθει κι αλλού κλάνει, βλ. συνηθέστ. ο Θεός άλλους έπλασε κι άλλους έκλασε·

- ο Θεός άλλους έπλασε κι άλλους έκλασε ή ο Θεός άλλους τους έπλασε κι άλλους τους έκλασε, χαρακτηριστική έκφραση απογοητευμένου ανθρώπου για την κακή πορεία των πραγμάτων στη ζωή του, καθώς βλέπει άλλους να πορεύονται με επιτυχία και προκοπή·

- ο Θεός αργεί, μα δε λησμονεί, ο Θεός μπορεί να αργεί πολλές φορές να επέλθει για βοήθεια ή για τιμωρία, αλλά σίγουρα κάποτε επεμβαίνει: «κάποια μέρα θα τιμωρηθείς από τη θεία δικαιοσύνη για το κακό που μου έχεις κάνει, γιατί ο Θεός αργεί, μα δε λησμονεί»·

- ο Θεός *ας* με συχωρέσει ή ο Θεός να με συχωρέσει, βλ. φρ. *Θεέ μου σχώρα με*·

- ο Θεός βοηθός! παράκληση ατόμου που έχει εμπλακεί σε δυσκολίες να επέμβει ο Θεός να το βοηθήσει· βλ. και φρ. κι ο Θεός βοηθός·
- ο Θεός είναι μεγάλος! **α.** παρηγορητική υπενθύμιση της μακροθυμίας του Θεού σε περίπτωση απογοήτευσης ή υπενθύμιση της σωτήριας βοήθειας του Θεού σε περίπτωση μεγάλης δυστυχίας: «κάνε λίγο υπομονή και να δεις που όλα θα περάσουν, γιατί ο Θεός είναι μεγάλος». (Λαϊκό τραγούδι: *κι αν σε πήρε κάποιος άλλος, ο Θεός είναι μεγάλος*). **β.** δηλώνει πίστη πως τα πράγματα θα διορθωθούν: «μπορεί να περνάω δύσκολες μέρες, αλλά ο Θεός είναι μεγάλος κι όλα θα φτιάξουν!»·
- ο Θεός κι η ψυχή μου το ξέρουν! μόνο ο Θεός κι εγώ γνωρίζουμε τι βάσανα και τι δυσκολίες πέρασα για να πετύχω κάτι: «ο Θεός κι η ψυχή μου το ξέρουν τι πέρασα για ν' αγοράσω αυτό το σπιτάκι! || ο Θεός κι η ψυχή μου το ξέρουν τι τράβηξα για να σπουδάσω τα παιδιά μου!»·
- ο Θεός κι η ψυχή του, έκφραση με την οποία αφήνουμε κάποιον εντελώς ελεύθερο να αποφασίσει για θέμα που μας αφορά ή και που αφορά τον ίδιο και που έχει μια διάθεση δυσπιστίας για το αν ενεργήσει σωστά, όπως πρέπει: «εγώ πάντως του ζήτησα συγγνώμη. Από εκεί και πέρα ο Θεός κι η ψυχή του || εγώ, ό,τι συμβουλή ήταν να του δώσω, του την έδωσα, τώρα το τι θα κάνει, ο Θεός κι η ψυχή του»·
- ο Θεός κι ο λόγος σου! λέγεται ευχετικά, όταν μας λέει κάποιος κάτι που μας συμφέρει, μας εξυπηρετεί ή μας ικανοποιεί, να το ακούσει ο Θεός για να το πραγματοποιήσει: «δεν ξέρεις πόσο θέλω να γίνει καλά ο πατέρας σου! -Ο Θεός κι ο λόγος σου! || ε ρε και να σου τύχει το λαχείο που αγόρασες! -Ο Θεός κι ο λόγος σου!»·
- ο Θεός μαζί σου, ευχετική έκφραση σε κάποιον που αναχωρεί για κάπου ή που βρίσκεται στο ξεκίνημα μιας ενέργειάς του·
- ο Θεός μονάχα ξέρει, βλ. φρ. ένας Θεός ξέρει. (Λαϊκό τραγούδι: *χαραμίστηκε η ζωή μου μες στα χέρια τα δικά σου, ο Θεός μονάχα ξέρει πόσα τράβηξα κοντά σου*)·
- ο Θεός μονάχα ξέρει αν... ή ο Θεός μονάχα ξέρει πότε... ή ο Θεός μονάχα ξέρει πού... ή ο Θεός μονάχα ξέρει πώς..., βλ. φρ. ένας Θεός ξέρει αν... (Λαϊκό τραγούδι: *κάποιο τρένο θα περάσει απ' τη ζωή μας βιαστικό, τη βαλίτσα μας στο χέρι κι ο Θεός μονάχα ξέρει πού θα κάνουμε σταθμό*)·
- ο Θεός ν' αναπαύσει την ψυχή του, ευχή σε κάποιον που πέθανε·
- ο Θεός να βάλει το χέρι του! (το χεράκι του!), παράκληση κάποιου που έχει εμπλακεί σε δυσκολίες να επέμβει ο Θεός να τον βοηθήσει·
- ο Θεός να δώσει! λέγεται ευχετικά, όταν μας λέει κάποιος κάτι που μας συμφέρει, μας εξυπηρετεί ή μας ικανοποιεί, να το ακούσει ο Θεός για να το πραγματοποιήσει: «πολύ θα χαρώ, αν περάσει ο γιος σου στο πανεπιστήμιο! -Ο Θεός να δώσει»·
- ο Θεός να ευδοκήσει! βλ. φρ. ο Θεός να δώσει(!)·
- ο Θεός να κάνει το θαύμα του! βλ. φρ. ο Θεός να βάλει το χέρι του! (το χεράκι του!)·
- ο Θεός να με βγάλει ψεύτη, ευχή να μη συμβεί το κακό στο οποίο αναφέρομαι ή να μην είναι έτσι το κακό που λέω για κάποιον, μακάρι να διαψευστώ: «άκουσα πως ο τάδε έβαλε χέρι στο ταμείο, ο Θεός να με βγάλει ψεύτη || ο Θεός να με βγάλει ψεύτη, αλλά έμαθα πως η τάδε του τα φοράει του φίλου μας»·
- ο Θεός να μη μας το χρωστάει αυτό το κακό ή ο Θεός να μη μας το χρωστάει τέτοιο κακό, λέγεται στην περίπτωση που απευχόμαστε να συμβεί και σε μας το κακό για το οποίο κουβεντιάζουμε: «έμεινε ολομόναχος στη ζωή, γιατί έχασε όλη του την οικογένεια σ' ένα αυτοκινητιστικό δυστύχημα. -Ο Θεός να μη μας το χρωστάει τέτοιο κακό»·
- ο Θεός να μη το δώσει, ευχή για να μη συμβεί το κακό στο οποίο αναφερόμαστε·

- ο Θεός να μου κόβει μέρες και να σου δίνει χρόνια, έκφραση με την οποία δείχνουμε την υπέρμετρη αγάπη μας σε πολυαγαπημένο μας πρόσωπο·
- ο Θεός να σ' ευλογεί, ευχή που δίνουμε σε κάποιον να έχει την ευλογία του Θεού: «ο Θεός να σ' ευλογεί, φίλε μου, που με βοήθησες»·
- ο Θεός να σε καλοδρομίζει, ευχή σε κάποιον που πρόκειται να ταξιδέψει·
- ο Θεός να σε πληρώσει ή ο Θεός να στο πληρώσει, ευχή ατόμου, που βοηθήσαμε, να αποζημιωθούμε από το Θεό ή κατάρα ατόμου, που του κάναμε κάποιο κακό, να τιμωρηθούμε από το Θεό·
- ο Θεός να σε φυλάει, ευχή σε κάποιον να έχει την προστασία του Θεού: «ο Θεός να σε φυλάει απ' τους κακούς ανθρώπους». (Λαϊκό τραγούδι: Σακραμέντο και Νοτάη **ο Θεός να σε φυλάει**. Πέρασα κι από το Φρίσκο όλο μπελαλήδες βρίσκω)·
- ο Θεός να σε φωτίσει ή να σε φωτίσει ο Θεός ευχή σε κάποιον να τον καθοδηγήσει ο Θεός, ώστε να μπορέσει να ενεργήσει με τον ορθό, το σωστό, τον ενδεδειγμένο τρόπο, να τον βοηθήσει να πάρει τη σωστή απόφαση: «τα πράγματα είναι πολύ δύσκολα, γι' αυτό εύχομαι να σε φωτίσει ο Θεός να κάνεις το σωστό»·
- ο Θεός να σου δίνει φώτιση, ευχή που δίνουμε σε κάποιον να τον καθοδηγήσει ο Θεός, ώστε να ενεργεί ορθά, σωστά, ώστε να παίρνει τις σωστές αποφάσεις: «εκεί που θα πας, παιδάκι μου, ο Θεός να σου δίνει φώτιση». Πολλές φορές, μετά το ρ. της φρ. ακολουθεί το καλή·
- ο Θεός να στα φέρει δεξιά ή ο Θεός να τα φέρει δεξιά, ευχή σε κάποιον, που βασανίζεται από κάποιο πρόβλημα, να βρεθεί ευνοϊκή λύση, να έχει αίσια κατάληξη·
- ο Θεός να στα φέρνει (πάντα) δεξιά, ευχή σε κάποιον, που μας πληροφορεί πως γενικά όλα τα πράγματα στη ζωή του πηγαίνουν ευνοϊκά, να συνεχίσουν να πηγαίνουν ευνοϊκά, ή ευχή σε κάποιον, που μας βοήθησε, να είναι ευτυχισμένος, χωρίς προβλήματα·
- ο Θεός να το κάνει..., ειρωνική έκφραση, που δηλώνει πως το πράγμα για το οποίο γίνεται λόγος, δεν έχει καμιά χρησιμότητα είτε λόγω παλαιότητας είτε λόγω ακαταλληλότητας ή, και αν την έχει, είναι μηδαμινή ή και επικίνδυνη: «αγόρασε ένα μεταχειρισμένο αυτοκίνητο, αλλά ο Θεός να το κάνει αυτοκίνητο, γιατί φοβάσαι και να μπεις μέσα || αγόρασε ένα διαμέρισμα, αλλά ο Θεός να το κάνει διαμέρισμα, γιατί είναι στο υπόγειο μιας παλιάς οικοδομής»·
- ο Θεός να τον κάνει..., ειρωνική έκφραση, που δηλώνει πως το άτομο για το οποίο γίνεται λόγος δεν έχει καμιά από τις ιδιότητες που το αποδίδουν ή, και αν τις έχει, είναι μηδαμινές: «θα πάω στο γιατρό μου για μια εξέταση. -Ο Θεός να τον κάνει γιατρό αυτόν τον κομπογιαννίτη || έδωσα την υπόθεσή μου σ' έναν δικηγόρο, αλλά ο Θεός να τον κάνει δικηγόρο, γιατί είναι απ' τους μεγαλύτερους χασοδίκες»·
- ο Θεός να φυλάει! βλ. φρ. Θεός φυλάξοι(!)·
- ο Θεός ο ίδιος να... ή ο ίδιος ο Θεός να..., δηλώνει εμμονή σε κάποια απόφασή μας: «ο Θεός ο ίδιος να μου το πει, εγώ δεν αποσύρω τη μήνυση που του 'κανα || ο Θεός ο ίδιος να με παρακαλέσει να μην πάω, εγώ θα πάω για να του μπω στο μάτι»·
- ο Θεός πάντα το καλό, ευχετική προσφώνηση ανάμεσα σε πότες, την ώρα που σηκώνουν το ποτήρι τους να πουν. Συνήθως της φρ. προτάσσεται το άντε και (κι)·
- ο Θεός σκάλες ανεβάζει και σκάλες κατεβάζει, έκφραση που δηλώνει πως η τύχη είναι ευμετάβλητη και συνήθως απευθύνεται προειδοποιητικά σε κείνους που παινεύονται για την καλή τους τύχη: «μην κοκορεύεσαι για την καλή σου τύχη, γιατί ο Θεός σκάλες ανεβάζει και σκάλες κατεβάζει»· βλ. και φρ. ο Θεός άλλους ανεβάζει κι άλλους κατεβάζει·

- ο Θεός στα ψηλά βουνά ρίχνει το χιόνι, ο Θεός στέλνει τις μεγάλες στενοχώριες, τις μεγάλες συμφορές, τα μεγάλα βάρη, σε κείνους που μπορούν να τα αντέξουν: «ό,τι κακό και να σου τύχει εσένα, δε σε φοβάμαι, γιατί ο Θεός στα ψηλά βουνά ρίχνει το χιόνι»·

- ο Θεός της Ελλάδας, βλ. λ. [Ελλάδα](#)·

- ο Θεός τρέφει τα πουλιά, μα δεν τα βάζει και το φαί μέσ' στη φωλιά, παράλληλα με τη φροντίδα του Θεού, πρέπει και εμείς να φροντίζουμε για τα προς το ζην: «εσύ την άραξες στο σπίτι σου και τα περιμένεις όλα απ' το Θεό. Βέβαια, ο Θεός τρέφει τα πουλιά, μα δεν τα βάζει και το φαί μέσ' στη φωλιά». Πρβλ.: *σύν Αθηνᾶ καὶ χειῖρα κίνει*·

- ο καλόγερος κοιμάται κι ο Θεός του μαγειρεύει, λέγεται για άτομο που, χωρίς να κοπιάζει διόλου, του έρχονται όλα ευνοϊκά, ή λέγεται για άτομο του οποίου για την προκοπή του ενδιαφέρεται ενεργά κάποιος άλλος: «γι' αυτόν δεν πρέπει ν' ανησυχείς, γιατί ο καλόγερος κοιμάται κι ο Θεός του μαγειρεύει». Συνών. *αὐτός κοιμάται κι η τύχη του δουλεύει*·

- ο κουβαλητής θυμάται το Θεό, μόνο όταν έχει το φορτίο στον ώμο του, βλ. λ. *κουβαλητής*·

- ο Λόγος του Θεού, βλ. λ. *λόγος*·

- ο Νόμος του Θεού, βλ. λ. *νόμος*·

- οίκος (του) Θεού, βλ. λ. [οίκος](#)·

- όλες οι μέρες είναι του Θεού, βλ. λ. [μέρα](#)·

- όποιον αγαπά ο Θεός παιδεύει, όποιον αγαπά ο Θεός τον υποβάλλει σε δοκιμασίες: «η στενοχωριέσαι με τις δυσκολίες που σου τυχαίνουν, γιατί όποιον αγαπά ο Θεός παιδεύει». Πρβλ.:

ὄν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. (Παύλου *Προς Εβραίους*, 1β' 6)·

- όποιος δίνει σε φτωχό, δανείζει στο Θεό, όποιος ελεεί φτωχό, ο Θεός θα του το ανταποδώσει. Η φρ. υπάρχει γραμμένη σε πολλές εκκλησίες·

- όποιος λέει την αλήθεια, έχει το Θεό βοήθεια, βλ. λ. [αλήθεια](#)·

- όπου δε δίνει ο Θεός παιδιά, δίνει ο διάβολος ανίψια, βλ. λ. [ανίψι](#)·

- όπως ορίζει ο Θεός ή όπως ορίσει ο Θεός, σύμφωνα με την επιθυμία του Θεού: «δεν μπορείς ν' αλλάξεις τίποτα στη ζωή, γιατί όλα γίνονται όπως ορίσει ο Θεός»·

- οργή Θεού, βλ. λ. [οργή](#)·

- όσο θέλεις δούλευε κι όσα θέλει ο Θεός θα σου δώσει, παρ' όλη την εργατικότητα του ανθρώπου αν δεν υπάρχει και η θεϊκή βούληση, τότε δε θα μπορέσει να προκόψει·

- όταν γαμείς, λεν το φτωχό, να κοιτάς και το Θεό, βλ. λ. [φτωχός](#)·

- όταν δίνει ο Θεός τ' αλεύρι, παίρνει ο διάβολος το σακί, είναι και φορές που η ατυχία μας εμποδίζει να απολαύσουμε τα οφέλη από τις προσπάθειές μας, τα αγαθά του κόπων μας: «καμιά φορά έρχονται έτσι τα πράγματα στη ζωή, που, όταν δίνει ο Θεός τ' αλεύρι, παίρνει ο διάβολος το σακί»·

- όταν θέλει να χαλάσει ο Θεός τον μέρμηγκα, του βάζει φτερά και πετάει, βλ. λ. [μυρμήγκι](#)·

- όταν ο Θεός μεθ' ημών, ουδείς καθ' ημών, όταν έχουμε την προστασία του Θεού, δεν πρέπει να φοβόμαστε

κανένα κακό από οποιονδήποτε·

- όταν ο Θεός μοίραζε μυαλά, αυτός κοιμόταν ή όταν ο Θεός μοίραζε μυαλά, αυτός είπε όχι ευχαριστώ ή όταν ο Θεός πετούσε μυαλά, αυτός κρατούσε ομπρέλα, λέγεται ειρωνικά για άτομο που δεν έχει καθόλου μυαλό, που είναι πολύ κουτός, ανόητος, βλάκας: «μην τον συνερίζεσαι γι' αυτά που λέει και κάνει, γιατί, όταν ο Θεός πετούσε μυαλά, αυτός κρατούσε ομπρέλα»·

- όταν οι άνθρωποι κάνουν σχέδια, ο Θεός γελάει, από το ότι, τα πάντα στη ζωή του ανθρώπου είναι ρευστά, απρόβλεπτα και εξαρτιούνται από τη βούληση του Θεού: «πάνε ν' ανάψεις κανένα κεράκι τώρα που ξεκινάς καινούρια δουλειά, γιατί δεν πρέπει να σου διαφεύγει πως όταν οι άνθρωποι κάνουν σχέδια, ο Θεός γελάει»·

- (ούτε) το Θεό μπάρμπα να 'χει, με κανένα τρόπο, σε καμιά περίπτωση δε θα πραγματοποιήσουμε ή δε θα αφήσουμε να πραγματοποιηθεί κάτι που τον συμφέρει ή που τον ωφελεί: «δε θα τον πάρω στη δουλειά μου, ούτε το Θεό μπάρμπα να 'χει || δε θα του δώσω την άδεια που θέλει, ούτε το Θεό μπάρμπα να 'χει»·

- παιδιά ενός κατώτερου Θεού, βλ. λ. [παιδί](#)·

- παιδιά του Θεού, βλ. λ. [παιδί](#)·

- πήγαινε στην ευχή του Θεού! βλ. λ. [ευχή](#)·

- πήγαινε στο έλεος του Θεού! βλ. λ. [έλεος](#)·

- πήγε στο Θεό, πέθανε και σίγουρα η ψυχή του πήγε στον Παράδεισο: «ήταν πολύ καλός άνθρωπος ο σχωρεμένος και σίγουρα η ψυχή του πήγε στο Θεό». Συνηθισμένη δικαιολογία σε μικρό παιδί για το θάνατο ατόμου της οικογενείας του·

- πλάσμα του Θεού, βλ. λ. [πλάσμα](#)·

- πλούσια, Θεέ μου, τα ελέη σου! ή πλούσια τα ελέη του Θεού! αναφώνηση ευχαριστίας προς το Θεό για την αφθονία αγαθών, ιδίως τροφών που υπάρχουν σε ένα τραπέζι·

- ποιος είδε το Θεό και δεν τον φοβήθηκε! ξέσπασε με τέτοια οργή και μανία, που προξενούσε φόβο: «μόλις μας είδε να τεμπελιάζουμε, άρχισε να φωνάζει σαν μανιακός και ποιος είδε το Θεό και δεν τον φοβήθηκε!»·

- προβατάκι του Θεού, βλ. λ. [προβατάκι](#)·

- προς Θεού! παρακλητική έκφραση με την οποία προσπαθούμε να παρεμποδίσουμε ή να αποτρέψουμε κάποιον να κάνει κάτι, ιδίως κακό, ή έκφραση που επιτείνει την άρνησή μας για κάτι κακό που μας προσάπτει κάποιος: «προς Θεού, πρέπει να προσέχουμε καλά μη μας συμβεί κανένα κακό! || μα τι λες, προς Θεού, ούτε που το σκέφτηκα να σε κατηγορήσω!»·

- πρώτα ο Θεός, βλ. φρ. Θεού θέλοντος·

- πρώτη βοήθεια του Θεού, δεύτερη του γειτόνου, έκφραση με την οποία θέλουμε να υπογραμμίσουμε την αξία του καλού γείτονα: «ο καλός γείτονας είναι μεγάλη τύχη για κάποιον, γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε πως πρώτη βοήθεια του Θεού, δεύτερη του γειτόνου»·

- πώς βασιτέμαι, ένας Θεός το ξέρει! ή πώς βαστώ, ένας Θεός το ξέρει! **α.** έχω εξαντληθεί σωματικά ή οικονομικά: «ήταν τόσο κουραστική σήμερα η δουλειά, που πώς βαστώ, ένας Θεός το ξέρει! || έπεσε τέτοια αναδουλειά στο μαγαζί και το πώς βαστώ, ένας Θεός το ξέρει!»· **β.** μετά βίας συγκρατώ τα νεύρα μου, μετά βίας συγκρατιέμαι να μην ενεργήσω βίαια εναντίον κάποιου: «λέει τέτοιες ανοησίες και πώς βασιτέμαι, ένας Θεός το ξέρει!»· Συνήθως μετά το ρ. της φρ. ακολουθεί το μόνο ή το μονάχα, ενώ πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το άρθρο το·

- *πώς κρατιέμαι, ένας Θεός το ξέρει!* ή *πώς κρατώ, ένας Θεός το ξέρει!* βλ. φρ. *πώς βαστιέμαι, ένας Θεός το ξέρει(!)*.
- *σε τι Θεό πιστεύεις;* λέγεται σε άτομο που συμπεριφέρεται με μεγάλη σκληρότητα και δηλώνει συνήθως παράκληση να συμπεριφερθεί πιο ήπια ή με επιείκεια: «μην τον κλείσεις φυλακή για μια κωλοεπιταγή, που δεν είχε να σου πληρώσει, σε τι Θεό πιστεύεις;».
- *σημαδεμένος απ' το Θεό*, αυτός που είναι ανάπηρος, σακάτης εκ γενετής: «τον τρώει ένα σαράκι, γιατί έχει ένα παιδί σημαδεμένο απ' το Θεό».
- *στην ευχή του Θεού*, βλ. λ. [ευχή](#).
- *στο Θεό σου!* βλ. φρ. για (τ') *όνομα του Θεού!* (Λαϊκό τραγούδι: Έλλη, **στο Θεό σου**, τι έχεις στο μυαλό σου);.
- *στο φαί και στο γαμήσι ο Θεός δεν κάνει κρίση*, κανένας δεν μπορεί να κατακρίνει κάποιον, με οποιονδήποτε τρόπο κι αν ενεργεί, για την απόκτηση ζωτικών αναγκών στη ζωή του.
- *συν Θεώ*, με τη βοήθεια του Θεού: «συν Θεώ όλα θα πάνε καλά».
- *τ' αγαθά του Θεού*, βλ. λ. αγαθό.
- *τα ελέη του Θεού*, βλ. λ. [έλεος](#).
- *τα καλά του Θεού*, αφθονία υλικών αγαθών: «τα καλά του Θεού έχουμε, δε μας λείπει τίποτα».
- *τέλος και τω Θεώ δόξα*, βλ. λ. τέλος.
- *τέρμα Θεού*, βλ. λ. τέρμα.
- *τέρμα και τω Θεώ δόξα*, βλ. λ. τέρμα.
- *τι Θεό λατρεύει*, βλ. φρ. *σε τι Θεό πιστεύει*.
- *τι Θεό λατρεύεις;* βλ. φρ. *σε τι Θεό πιστεύεις(;)*.
- *τι κάνει ο Θεός, όταν έχει κέφια!* θαυμαστικό πείραγμα σε όμορφη γυναίκα που τη βλέπουμε να περνάει από μπροστά μας. Πολλές φορές, τη φρ. προτάσσεται το *πω πω* ή το *ε ρε*.
- *τι να σε βαρέσω, που 'σαι βαρεμένος απ' το Θεό*, βλ. φρ. *τι να σε χτυπήσω, που 'σαι χτυπημένος απ' το Θεό*.
- *τι να σε χτύπησω, που 'σαι χτυπημένος απ' το Θεό*, υποτιμητική έκφραση σε άτομο που δεν καταδεχόμαστε ούτε να το χτυπήσουμε, γιατί η μεγάλη βλακεία του, η μεγάλη ανοησία του θεωρούμε πως είναι χτύπημα από το Θεό.
- *το γκαβό πουλί ο Θεός δυο φορές το βλέπει*, βλ. λ. [πουλί](#).
- *το γκαβό πουλί το δίνει ο Θεός φωλιά και ζει*, βλ. λ. [πουλί](#).
- *το Θεό*, ειρωνική έκφραση ή έκφραση φιλοφροσύνης στο *ευχαριστώ* που μας λέει κάποιος για κάποια εξυπηρέτηση ή άλλη διευκόλυνση που του κάναμε.
- *το πολύ το Κύριε ελέησον το βαριέται κι ο Θεός*, βλ. φρ. *το πολύ το Κύριε ελέησον το βαριέται κι ο παπάς*, λ. παπάς.
- *το 'χω Θεό (μου) ή το 'χω για Θεό (μου) ή το 'χω σαν Θεό (μου)*, το λατρεύω, το αγαπώ πάρα πολύ, ιδίως το χρήμα: «όλοι στην οικογένειά μου ήταν τσιγκούνηδες άνθρωποι κι έτσι έμαθα κι εγώ να 'χω σαν Θεό το χρήμα».

(Λαϊκό τραγούδι: *την έσπασες στα γρήγορα, γι' άλλο κορόιδο τρέχεις, γιατί το χρήμα αγαπάς και για Θεό το έχεις!*)·

- τον αγαπάει σαν Θεό, τον υπεραγαπά: «απ' τη μέρα που γνωρίστηκαν τον αγαπάει σαν Θεό». (Λαϊκό τραγούδι: *ποιος το 'πε πως εγώ σε ξεχνώ, εγώ για σένα λιώνω νύχτα μέρα στο κόσμο σαν Θεό σ' αγαπώ*)·

- τον βλέπει σαν Θεό, τον υπεραγαπά, τον λατρεύει: «ο άντρας της δε της χαλάει χατίρι κι αυτή τον βλέπει σαν Θεό»·

- τον βλέπει στα μάτια σαν Θεό ή τον βλέπει σαν Θεό στα μάτια, βλ. λ. [μάτι](#)·

- τον έκανα Θεό ή τον έχω κάνει Θεό, τον θερμοπαρακάλεσα: «τον έκανα Θεό να με βοηθήσει, αλλά αυτός τίποτα || τον έκανα Θεό ν' αποσύρει τη μήνυση κι ευτυχώς που τον έπεισα». (Λαϊκό τραγούδι: *σ' έχω κάνει Θεό μια φορά να σε δω, να σου πω σ' αγαπώ γύρνα πίσω*)·

- τον ευλόγησε ο Θεός με τα δυο τα χέρια, πρόκειται για πολύ τυχερό, για πολύ ευτυχημένο άνθρωπο: «με ό,τι καταπιαστεί, βγάζει ένα σωρό λεφτά, λες και τον ευλόγησε ο Θεός με τα δυο τα χέρια»·

- τον έχω Θεό (μου) ή τον έχω για Θεό μου ή τον έχω σαν Θεό (μου), τον λατρεύω, τον αγαπώ πάρα πολύ: «μην πεις κουβέντα για τον πατέρα του, γιατί τον έχει Θεό του». (Λαϊκό τραγούδι: *σε είχα σαν Θεό μου σε λάτρευα πολύ, μα εσύ αντί για μάννα μου έδωσες χολή*)·

- τον κοιτάζω σαν Θεό, τον λατρεύω, τον αγαπώ πάρα πολύ και παράλληλα τον σέβομαι υπερβολικά: «τους γονείς του τους κοιτάζει σαν Θεό». (Λαϊκό τραγούδι: *αχ, σαν Θεό μου σε κοιτώ, αχ, σε λατρεύω σ' αγαπώ· μα εσύ αδιαφορείς, δε γυρίζεις να με δεις*)·

- τον ξέχασε ο Θεός, είναι υπέργηρος: «μη ρωτάς πόσο χρονών είναι, τον ξέχασε ο Θεός»· βλ. και φρ. *μας ξέχασε ο Θεός*·

- τον πήρε ο Θεός, πέθανε: «είναι μήνες τώρα που τον πήρε ο Θεός». Πρβλ. *Άγιε μου Γιώργη γείτονα, να μ' έπαιρνες να γλιτώνα* (Λαϊκό τραγούδι)·

- τον τιμώρησε ο Θεός, τελικά δε γλιτώσε την τιμωρία: «μπορεί να ξέφυγε απ' τους ανθρώπους, αλλά στο τέλος τον τιμώρησε ο Θεός»·

- του βγάζω το Θεό, τον βασανίζω, τον ταλαιπωρώ, τον τυραννώ: «του 'βγαλε το Θεό μέχρι να του επιστρέψει τα δανεικά που του είχε πάρει». Συνών. *του βγάζω την Παναγία / του βγάζω την πίστη / του βγάζω την ψυχή / του βγάζω το λάδι / του βγάζω το Χριστό / του βγάζω τον κώλο / του βγάζω τον πάτο*·

- του βγάζω το Θεό ανάποδα, τον καταβασανίζω, τον καταταλαιπωρώ, τον κατατυραννώ: «μπορεί να του βγάζω το Θεό ανάποδα κάθε μέρα, επειδή του ανέθεσα δύσκολη δουλειά, αλλά τον πληρώνω διπλάσια». Συνών. *του βγάζω την Παναγία ανάποδα / του βγάζω την πίστη ανάποδα / του βγάζω την ψυχή ανάποδα / του βγάζω την ψυχή απ' το στόμα / του βγάζω το Χριστό ανάποδα / του βγάζω τον κώλο απ' έξω (απ' όξω) / του βγάζω τον πάτο απ' έξω (απ' όξω)*·

- του γαμώ το Θεό, **α.** τον καταξεφτιλίζω, τον καταντροπιάζω: «τον είδε που ενοχλούσε έγκυο γυναίκα κι εκεί μπροστά στον κόσμο του γάμησε το Θεό». **β.** τον τιμωρώ σκληρά, τον δέρνω άγρια και, κατ' επέκταση, τον κατανικώ: «μόλις κατάλαβε ο πατέρας του πως ήταν πάλι πιωμένος του γάμησε το Θεό || τον άρπαξε στα χέρια του και του γάμησε το Θεό». **γ.** εκστομίζεται και ως βρισιά. Για συνών. βλ. φρ. *του γαμώ τα καντήλια*, λ. *γαμώ*·

- του 'δωσε ο Θεός πετσάκι κι αυτός άνοιξε βυρσοδεψείο, βλ. λ. [πετσάκι](#)·

- του Θεού το χρόνια δε σώνονται, **α.** λέγεται για τους βιαστικούς και ανυπόμονους ανθρώπους: «σιγά, ρε άνθρωπέ μου, μη βιάζεσαι, του Θεού τα χρόνια δε σώνονται». **β.** λέγεται από αυτούς που δε βιάζονται, που αφήνουν για το μέλλον αυτά που μπορούν να κάνουν σήμερα, που αναβάλλουν συνεχώς: «έλα μωρέ, γιατί να

βιαστώ, του Θεού τα χρόνια δε σώνονται»·

- του τα δίνει ο Θεός με τη σέσουλα, βλ. φρ. του τα δίνει ο Θεός με το ζεμπίλι·

- του τα δίνει ο Θεός με το ζεμπίλι, λέγεται για την αφθονία υλικών αγαθών που έχει κάποιος, και που συνεχώς προστίθενται και άλλα: «πώς να μην είναι ευτυχισμένος, απ' τη στιγμή που του τα δίνει ο Θεός με το ζεμπίλι;»·

- του τα δίνει ο Θεός με το τσουβάλι, βλ. συνηθέστ. του τα δίνει ο Θεός με το ζεμπίλι·

- του χρωστάει ο Θεός, λέγεται για άτομο που, με ό,τι καταπιάνεται, κερδίζει με ευκολία πάρα πολλά λεφτά: «μην απορείς για το χρήμα που βγάζει αυτός ο άνθρωπος, γιατί του χρωστάει ο Θεός»·

- Ύψιστε Θεέ! ή Ύψιστε Θεέ μου! βλ. λ. [ύψιστος](#)·

- υψώνω τα χέρια μου στο Θεό, βλ. λ. [χέρι](#)·

- φεύγω απ' το δρόμο του Θεού, βλ. λ. [δρόμος](#)·

- φωνή λαού, οργή Θεού, βλ. λ. [φωνή](#)·

- χάλασε ο Θεός τον κόσμο, προκλήθηκε μεγάλη, ανυπολόγιστη καταστροφή από φυσικά κυρίως αίτια ή στοιχεία: «ήταν τόσο δυνατός ο σεισμός, που χάλασε ο Θεός τον κόσμο || έγιναν τέτοιες πλημμύρες, που χάλασε ο Θεός τον κόσμο»·

- ψωλή καυλωμένη Θεό δεν ονομάζει, βλ. λ. [ψωλή](#)·

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας